

KELIAKIALIITTO

TARKENNETTU TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2019

TOIMINTA-AJATUS

Keliakialiiton tavoitteena on edistää keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia toimimalla edunvalvonta-, asiantuntija- ja palvelujärjestönä.

Toimintamme tavoitteena on vaikuttaa siihen, että gluteenitonta ruokavaliota olisi mahdollisimman helppo noudattaa Suomessa. Tuotamme tietoa, annamme neuvontaa sekä tuemme gluteenittoman ruokavaliion noudattamisessa niin keliakikoita kuin muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia. Haluamme profiloitua asiantuntevan ja tutkimustietoon perustuvan tiedon välittäjänä ja gluteenitonta ruokavaliota terveytensä takia tarvitsevien äänitorvena.

Edunvalvontatoimintamme on laaja-alaista. Vaikuttamistoimintamme kohdentuu terveydenhuoltoon, sote-uudistukseen, tuotevalmistajiin, kauppaan, ravitsemisalaan sekä sosiaaliturva-asioihin. Näiden lisäksi tavoitteenamme on keliakian ja gluteenittoman ruokavaliion tunnettuuden lisääminen, jotta gluteenittomuus olisi helpompaa arjen tilanteissa ja sosiaalisessa kanssakäymisessä.

Keliakialiiton päämäärät:

- motivoida keliakiaan ja ihokeliakiaan sairastuneita sekä muita gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia sairauden hyvään hoitoon tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluja
- vaikuttaa keliakiaa sairastavien sosiaaliturvan kehittymiseen
- varmistaa keliakiaan sairastuneille asiantunteva diagnostiikka, hoidonohjaus ja seuranta terveydenhuollossa
- edistää gluteenittoman ruokavalioidon onnistumisen edellytyksiä; gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden turvallisuutta, saatavuutta, valikoimaa ja laatua
- tukea jäsenyhdistysten toimintaa ja toimintaedellytyksiä
- lisätä keliakian ja gluteeniherkkyyden tunnettuutta yhteiskunnassamme

TOIMINTAVUODEN PAINOPISTEET

Vuonna 2019 keskitymme vapaaehtoistoiminnan ja digipalvelujen kehittämiseen sekä järjestön palveluiden ja rakenteiden uudistamiseen.

ARVOPERUSTA

Luotettavuus ja puolueettomuus

- Työmme perustuu tutkittuun tietoon, asiantuntijuuteen ja kehittävään työotteeseen. Palvelumme ovat laadukkaita ja olemme luotettava yhteistyökumppani.
- Toimintamme on avointa ja puolueetonta.

Uudistumiskyky ja rohkeus

- Tartumme rohkeasti mahdollisuuksiin. Etsimme ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja.
- Nostamme aktiivisesti esiin jäsentemme tarpeita ja varmistamme, että ne otetaan huomioon yhteiskunnassa.

Suvaitsevaisuus ja moniäänisyys

- Järjestössämme on tilaa monenlaisille ihmisille ja ajatuksille.
- Tuomme toiminnassamme esille jäsentemme moniäänisyyden. Järjestössämme voi osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin.

TOIMINTASUUNNITELMA 2019

Toimintasuunnitelma on jaettu viiteen osaan:

1. Viestintä
2. Edunvalvonta
3. Keliakiayhdistysten ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen
4. Palvelut jäsenille
5. Talous ja hallinto

1. VIESTINTÄ

Toiminnan tavoitteet

Tarjoamme keliakijärjestön jäsenille tietoa, vinkkejä ja tukea, jotta heidän gluteeniton elämänsä sujuisi mahdollisimman hyvin. Välitämme tietoa myös muille gluteenittomuudesta kiinnostuneille sekä suurelle yleisölle. Lisäämme siten keliakian ja gluteenittomuuden tunnettavuutta.

1. Keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastava tai muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota noudattava saa luotettavaa ja asiantuntevaa käytännönläheistä tietoa oikea-aikaisesti hänelle omaksuttavassa muodossa, jotta voi hoitaa sairauttaan hyvin.
2. Vahvistaa keliakikoiden henkisiä ja sosiaalisia taitoja pärjätä pitkäaikaissairauden kanssa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Tarjota vertaistukea ja kokemusta, ettei ole yksin pitkäaikaissairauden kanssa.
3. Yhä useampi keliakiaa tai ihokeliakiaa tietämättään sairastavista saa diagnoosin ja pääsee hoidon piiriin.
4. Suomalaisten tietämys keliakiasta ja gluteenittomuudesta lisääntyy, jotta keliakiaa tai ihokeliakiaa tai muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota noudattavan gluteeniton arki olisi sujuvampaa.
5. Lisätä uusien jäsenten määrää, jotta mahdollisimman moni gluteenitonta ruokavaliota noudattava osaa, pystyy ja jaksaa hoitaa itseään mahdollisimman hyvin.

Mitä teemme?

Lehti ja esitteet

- Julkaisemme Gluteeniton elämä -lehteä 5 kertaa vuodessa. Lehti tarjoaa tietoa mm. gluteenittomasta ruokavaliosta, gluteenittomista tuotteista ja sosiaaliturvasta, reseptejä, tutkimustietoa sairaudesta ja hoidosta, henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyviä artikkeleita ja henkilötarinoita. Kehitämme lehteä lukijakyselyn, vapaamuotoisen palautteen ja juttuvinkkien perusteella. Kehittämiseen osallistuu moniammatillinen viestintätoimikunta, jossa on jäsenistön edustus mukana. Lehden painosmäärä on keskimäärin 22 000.
- Tuotamme ja päivitämme esitemateriaaleja tarpeen mukaan jäsenten sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota noudattavien arjen tueksi sekä terveydenhuollon käyttöön.

Uutiskirje, verkkosivut ja sosiaalinen media

- Lähetämme sähköisiä uutiskirjeitä jäsenille ajankohtaisista asioista 10 kertaa vuodessa. Uutiskirje tavoittaa 12 000 jäsentä.
- Ylläpidämme ja kehitämme keliakialiitto.fi -verkkosivustoa. Verkkosivut sisältävät laajasti tietoa mm. sairaudesta ja gluteenittomasta ruokavaliosta, gluteenittomista tuotteista, pärjäämisestä arjessa, tapahtumista, kampanjoista ja kursseista, gluteenittoman tuotteen ja palvelun merkeistä sekä tietoa järjestöstä. Verkkosivustolla on 580 000 kävijää vuodessa. Verkkosivut tavoittavat jäsenistön lisäksi muuta kohderyhmää.
- Ylläpidämme ja kehitämme gluteeniton-suunta.fi -verkkosivustoa.

Gluteenitonsuunta.fi -verkkosivusto tarjoaa tukea henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin ja sivustolla on 32 000 kävijää vuodessa. Vapaaehtoisista koostuva blogiyhteisö tuottaa vertaistukea blogikirjoituksin.

- Toimimme aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Aktiivisina ja vuorovaikutteisina kanavina ovat Facebook, Instagram ja Twitter. Osallistamme seuraajia sisällön tuottoon. Somekanavat tavoittavat jäsenistön lisäksi muita kohderyhmää.

Kampanjat ja tunnettuuden lisääminen

- Tuotamme tiedotteita ja teemme yhteistyötä median kanssa keliakian ja gluteenittoman ruokavalion tunnettuuden lisäämiseksi yhteiskunnassa. Gluteenitonta ruokavaliota noudattavien arki helpottuu, kun yhä useampi suomalainen tietää sairauden vaatima tarkkuuden.
- Toteutamme viestintäkampanjan keliakiaviikolla (vko 36) yhteistyössä keliakiayhdistysten kanssa. Tavoitteena on lisätä tietoutta keliakiasta, sen oireista, perinnöllisyydestä ja diagnoosimenetelmistä terveydenhuollon henkilökunnan sekä suuren yleisön keskuudessa. Tiedon lisääntyessä keliakiaa osataan epäillä ja tarvittavat tutkimukset tehdä, jolloin yhä useampi tietämättään keliakiaa sairastava pääsee hoidon piiriin.

2. EDUNVALVONTA

Toiminnan tavoitteet

Vaikutamme siihen, että keliakiaa sairastavat saisivat korvausta yhteiskunnalta sairautensa hoitoon. Helpotamme gluteenitonta ruokavaliota noudattavien asioiden kaupassa ja ruokailua kodin ulkopuolella.

1. Sosiaaliturvavaikuttamisen päätavoitteena on saada keliakiakorvaus takaisin, jotta keliakiaa sairastavilla on taloudellisesti mahdollista hoitaa sairauttaan. Vaikutamme myös muuhun yhteiskunnalliseen päätöksen tekoon, mikä koskee keliakiaa sairastavien asemaa tai etuja.
2. Terveysturvassa tavoitteena on, että keliakiaosaaminen terveysturvissa vahvistuu, jolloin alidiagnostiikka vähentyy ja keliakiaa sairastava saa parempaa hoitoa sairautensa. Näin pystytään ehkäisemään keliakiaan liittyviä lisäsairauksia.
3. Varmistamme tiiviin yhteistyön tiedeyhteisöjen kanssa, jotta voimme välittää uusimman tutkimustiedon kohderyhmillemme ja keliakian hoitokäytännöt kehittyvät.
4. Vaikutamme gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden turvallisuuteen, saatavuuteen, valikoimaan ja löydettävyyteen, jotta sairauden hoito gluteenittomalla ruokavaliolla olisi mahdollisimman vaivatonta.

Mitä teemme?

Sosiaaliturva

- Teemme aktiivista yhteistyötä päättäjien ja virkamiesten kanssa.
- Seuraamme lainsäädännön kehitystä ja otamme tarvittaessa kantaa.
- Muistutamme puolueita eduskuntavaalitavoitteistamme ja aktivoimme keliakiayhdistyksiä ja jäseniä ottamaan yhteyttä kansanedustajaehdokkasiin keliakiakorvauksen tarpeesta.
- Järjestämme tilaisuuden kansanedustajille ja aktivoimme heitä tekemään aloitteita keliakiakorvauksesta ja toimeentulotukiasioista.
- Vaikutamme toimeentulotukeen liittyvissä asioissa suoraan maakuntiin.
- Laadimme maakuntavaalitavoitteet ja ohjeistuksen vaikuttamistoimenpiteistä yhdistyksille.
- Teetämme selvityksen gluteenittomien tuotteiden hinnoista sekä laskelman gluteenittoman ruokavalion aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista.

Terveysturva ja tutkimus

- Tuotamme materiaalia terveysturvan ammattilaisille gluteenittomuudesta ohjauksen tueksi ja tiedon lisäämiseksi. Verkkosivuillamme on oma osio terveysturvallolle.
- Neuvomme ja koulutamme terveysturvan ammattilaisia. Järjestämme webinaarin lääkäreille ja koulutamme ravitsemusterapeutteja keliakiasta ja gluteenittomasta ruokavalioidosta.
- Teetämme kyselyn ravitsemusterapiapalveluiden saatavuudesta järjestöyhteistyössä ja hyödynnämme tuloksia maakuntavaalivaikuttamisessa.
- Tuotamme tietoisuuskuvioita keliakiasta, diagnosoinnista ja hoidosta resurssien salliessa.
- Välitämme ajankohtaista tietoa keliakiasta sairautena sekä sen diagnostiikasta ja hoidosta terveysturvan ammattilaisille. Tiedotamme keliakian Käypä hoito -suosituksen päivityksestä.
- Postitamme Gluteeniton elämä -lehteä terveysturvaan.
- Teemme yhteistyötä keliakiatutkimuksen kanssa.
- Keliakialiiton asiantuntijaneuvosto ja ravitsemusjaosto ottaa tarvittaessa kantaa tai antaa lausuntoja hoidon linjauksista.

- Hallinnoimme tutkimusrahastoja keliakiatutkimuksen tukemiseksi ja myönnämme apurahoja nuorille tutkijoille.

Gluteenittomat tuotteet ja kauppa

- Teemme yhteistyötä gluteenittomien tuotteiden valmistajien, maahantuojien ja elintarviketeollisuuden kanssa gluteenittomien tuotteiden turvallisuuden edistämiseksi. Neuvomme gluteenittomuuteen ja pakkausmerkintöihin liittyen ja valvomme etuja gluteenittomasta näkökulmasta.
- Vaikutamme gluteenittomia tuotteita koskevaan lainsäädäntöön ja sen tulkintaan tekemällä yhteistyötä viranomaisten kanssa.
- Toimimme kansainvälisissä verkostoissa Euroopan keliakialiittojen yhteistyöyhdistyksen AOECS:n kautta. Kansainvälinen yhteistyö tuottaa yhtenäisiä käytäntöjä ja tuotteiden turvallisuutta Euroopan sisällä sekä helpottaa turvallista gluteenitonta matkustamista.
- Hallinnoimme ja markkinoimme Gluteenittoman tuotteen merkin käyttöoikeuksia (380 kpl). Gluteenittoman tuotteen merkki kertoo tuotteen turvallisuudesta.
- Teemme yhteistyötä kauppaketjujen kanssa tuotevalikoiman, saatavuuden ja sijoittelun parantamiseksi.
- Myönnämme Vuoden gluteeniton tuote ja yritys/palvelu-tunnustuksia.

Gluteenittomat palvelut

- Tuotamme materiaalia ravitsemisalalan ammattilaisille gluteenittomuudesta heidän toimintansa tueksi ja tiedon lisäämiseksi. Verkkosivuillamme on oma osio ravitsemisalalle.
- Koulutamme ja neuvomme ravitsemisalalan ammattilaisia. Järjestämme kuusi Gluteenittomuus ammattikeittiöissä -koulutuspäivää ympäri Suomen, lisäksi tarjoamme verkkokoulutusta sekä tarvittaessa räätälöityjä koulutuksia ja konsultointia.
- Hallinnoimme ja markkinoimme Gluteenittoman palvelun merkin käyttöoikeuksia (13 kpl). Gluteenittoman palvelun merkki kertoo yrityksen gluteenittomasta osaamisesta.
- Myönnämme Vuoden gluteeniton tuote ja yritys/palvelu-tunnustuksia.

3. KELIAKIAYHDISTYSTEN JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKEMINEN

Toiminnan tavoitteet

Vahvistamme vapaaehtoisten osaamista kehittämällä heille suunnattua koulutusta. Tuemme yhdistyksiä vapaaehtoisten johtamisessa. Tuemme ja rohkaisemme yhdistyksiä viestimään toiminnastaan houkuttelevasti hyödyntäen monipuolisesti eri viestintäkanavia.

1. Yhdistykset toimivat aktiivisesti, jotta alueen keliakikoilla ja ihokeliakikoilla sekä gluteenitonta ruokavaliota noudattavilla on mahdollisuus saada tukea ja tietoa sairautensa hoitamiseen paikallisesti.
2. Lisätä vapaaehtoisten valmiuksia toimia vapaaehtoistehtävissä.
3. Vapaaehtoistoiminta uudistuu, jotta se vastaisi erilaisten jäsenten tarpeisiin aiempaa paremmin.
4. Uusia vapaaehtoisia lähtee mukaan toimintaan.

Mitä teemme?

- Keliakiayhdistysten toiminta ja keskusjärjestön tuki vapaaehtoistyölle uudistetaan loppuvuonna 2018 valmistuvan keliakiajärjestön työnjako ja roolit -prosessin tuottamien mallien mukaisesti.

Neuvonta, ohjaus ja tuki

- Tarjoamme monipuolista neuvontaa ja ohjausta keliakiayhdistysten aktiiveille.
- Ylläpidämme ja kehitämme sisäistä viestintää keliakiayhdistysten ja Keliakialiiton välillä. Yhtenä välineenä toimii yhdistystiedote 11 kertaa vuodessa.
- Tuemme yhdistysten toimintaa taloudellisesti jakamalla yhdistyksille STM:n myöntämää jäsenjärjestöavustusta.
- Tuotamme yhdistysten toiminnan tueksi erilaisia toimintamalleja.
- Kannustamme yhdistyksiä jakamaan kokemuksia ja osaamista yhdistysten kesken sekä kehittämään toimintaansa yhdessä.

Koulutus

- Vapaaehtoisten koulutus uudistuu kokonaan. Luomme koulutusmalleja, joihin koulutuksemme jatkossa perustuvat.
- Järjestämme valtakunnallisen suuren koulutustapahtuman, joka korvaa aiemmat alueelliset koulutuspäivät.
- Aloitamme verkkokoulutusten järjestämisen.
- Teemme koulutuskiertueen yhdistysten kotipaikkakunnille.

Vapaaehtoistyön kehittäminen

- Keliakiayhdistysten vapaaehtoistehtäviä muotoillaan uudelleen ja markkinoidaan aikaisempaa aktiivisemmin. Uudistus toteutetaan yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa.

4. PALVELUT JÄSENIILLE

Toiminnan tavoitteet

Tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa keliakiasta ja gluteenittomuudesta. Gluteenittoman elämän toteuttaminen on mahdollisimman helppoa niin kotona kuin kodin ulkopuolella erilaisissa tilanteissa. Tietoisuus keliakiasta, gluteenittomuudesta sekä gluteenittoman ruokavalion toteuttamisesta lisääntyy ravitsemisalán sekä terveydenhuollon ammattilaisten keskuudessa.

1. Gluteenitonta ruokavaliota noudattava saa asiantuntevaa ja käytännönläheistä tietoa ja neuvontaa, jotta hän osaa koostaa gluteenittoman ruokavalion turvallisesti ja terveellisesti. Hyvällä hoitotasapainolla ehkäistään lisäsairauksien syntymistä.
2. Gluteenitonta ruokavaliota noudattava saa vertaistukea erityisruokavalion noudattamiseen. Lisäämme vuorovaikutusta ja osallistumismahdollisuuksia, mikä mahdollistaa vertaistuen saamisen entistä paremmin.

Mitä teemme?

Neuvonta ja vinkit

- Tarjoamme neuvontaa keliakiasta ja gluteenittomaan elämään liittyvistä asioista keliakikoille ja gluteenitonta ruokavaliota noudattaville sekä heidän läheisilleen sekä gluteenittomasta ruokavaliosta kiinnostuneille erilaisin keinoin, sähköiseen viestintään painottaen.
- Tuotamme gluteenitonta reseptiikkaa eri kanaviin (lehti, verkkosivut, esitteet ja muut materiaalit).
- Autamme erityistilanteissa, kuten gluteenittoman ruokailun onnistuminen päiväkodissa ja koulussa, miten matkoilla pärjää jne. Lisäksi autamme ja kerromme keinoista, miten ruokavaliohoitoon liittyvissä ongelmatilanteissa voi toimia.
- Neuvontaa annetaan puhelimitse, sähköpostilla, verkossa sekä kasvotusten tapahtumissa. Tietoa ja vinkkejä jaetaan tekstin lisäksi luentojen ja videoiden muodossa. Kokeilemme uusia digitaalisia toimintamuotoja neuvonnan tueksi.
- Tuotamme neuvontamateriaalia, esimerkiksi listauksia gluteenittomaan ruokavalioon soveltuvista elintarvikkeista.
- Kerromme vinkkejä gluteenittoman arjen toteuttamiseksi monikanavaisesti.

Tapahtumat

- Keliakiayhdistykset järjestävät alueellisia tapahtumia jäsenilleen erilaisten teemojen ympärillä. Tapahtumissa jaetaan tietoa, annetaan neuvontaa ja vinkkejä sekä tarjotaan mahdollisuus vertaistuelle.
- Järjestämme viikonlopputapahtuman lapsijäsenillemme ja heidän perheilleen.
- Vapaaehtoisista koostuva Keliakianuoret järjestää 16-28-vuotiaille suunnattuja valtakunnallisia tapahtumia.
- Markkinoimme MTLH:n järjestämiä tuettuja lomiam. Vapaaehtoinen on mukana lomalla vertaishenkilönä.
- Järjestämme Lautasella 2019-messut yhteistyössä Messukeskuksen kanssa. Tapahtuma koostuu luento-ohjelmasta, tietoisuista ja kokousnäytöksistä sekä messuosastoalueesta. Tapahtuman yhteistyökumppaneita ovat Allergia-, iho-, ja astmaliitto, Crohn ja Colitis ry ja Elävä ja raakaravinto ry.
- Järjestämme toimintaa ja kursseja eri kohderyhmille.

5. TALOUS JA HALLINTO

Tavoitteet vuodelle 2019

Huolehdimme, että järjestöämme johdetaan ammattitaidolla. Kehitämme henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista. Olemme luotettava yhteistyökumppani. Varmistamme liiton vakaan talouden ja riittävät resurssit, jotta pystymme toimimaan monipuolisesti.

Mitä teemme?

- Hoidamme jäsenrekisterin jäsenmaksulaskutuksineen keliakiayhdistysten puolesta.
- Otamme käyttöön mobiilijäsenkortin.
- Huolehdimme lakisääteisistä ja sääntömääräisistä asioista.
- Hoidamme taloushallintoon liittyvät tehtävät.
- Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista, osaamisesta ja motivaatiosta.
- Pidämme huolta toimitilojen ja työvälineiden hyvästä kunnosta.
- Etsimme uusia rahoitusmuotoja.
- Järjestämme arpajaiset.